

SKÄRPT BEREDSKAP!

INOM DEN SVENSKA opinionen har under många år bestått en benägenhet att uppfatta de världspolitiska kriserna som händelser av mindre betydelse än den ekonomiska och politiska utvecklingen i det egna landet. Utrikespolitiska kunskaper har varit föga utbredda, och den ringa roll som utrikesfrågorna länge spelat i riksdagsdebatterna avspeglar rätt väl allmänhetens intresse för dem.

Denna höst har vi i Sverige brutalt ryckts ut ur drömtillståndet. Dag Hammarskjölds tragiska bortgång ställde på ett lika åskådligt som dramatiskt sätt vårt folk inför det faktum att med den högsta pliktuppfyllelse i kampen för freden kan följa den högsta insatsen — det egna livet. Dag Hammarskjölds gärning och offerdöd har väckt en inre darrning hos det folk han tillhörde.

Vart vi vänder våra blickar på världskartan skönjes vittnesbörd om lägets djupa allvar. I Europas mitt pågår den kris kring det fria Väst-Berlin, vars utgång blir avgörande för sammanhållningen i Väst-Europa och därmed för möjligheterna att rädda spillrorna av det europeiska politiska och kul-

turella arvet. I Frankrike beror bokstavligen talat allt på att de Gaulle kan skyddas mot mordanslagen. Hans död skulle utlösa kaos och sannolikt ett inbördeskrig, som i varje fall skulle förlama NATO och måhända föra en kommunistdominerad folkfrontsregim till makten. Kremels direkta inflytande skulle i så fall nå fram till Engelska Kanalen.

I Nordafrika växer de radikala krafterna i Tunisien och Marocko oavslutligt i styrka. De kan inom överskådlig tid komma att etablera nya regimer — i nära förbund med Sovjetunionen och Kina. Lyckas inte de Gaulle förmå FLN till en försoningsfred kommer Algeriet att delas. En dylik utveckling kan innebära att den fria världens fotfäste i Nordafrika faller bort — Europa överflyglas från söder.

På flera punkter längs gränslinjen mellan den kommunistiska och den fria världen avtecknar sig risker för nya kommunistiska framstötter. I. t. ex. Iran är faran för en sovjetrisk aktion överhängande om inte en politisk kraftsamling kommer till stånd i Turkiet. I Indokina är den fortsatta kommunistiska infiltrationen så framgångsrik att en-

dast en amerikansk militärinsats av betydande storleksordning torde kunna hejda den. Längre ut i periferin inger läget i t. ex. Centralafrika, Brasilien, Venezuela och givetvis Cuba djupa farhågor. Utanför den fria världens kärnområden — den Nordamerikanska kontinenten, Västeuropa och Australien — är frihetens krafter på reträtt i det kalla kriget. Kennedys varning vid sitt tillträde som president att nyheterna skulle komma att bli sämre innan de blev bättre har sannerligen visat sig befogad.

För den vaknande svenska opinionen gäller det först och främst att uppfatta det världspolitiska lägets utomordentliga risker — för den fria världen och därmed för oss själva. Hur starkt än kärnvapenkrigets förödelse må verka återhållande så har dock spänningen mellan de båda maktblocken nått en sådan nivå att krigsfaran är akut. Än så länge ligger den snarast i risken för en ohejdbar serie av felbedömningar och olyckshändelser. Men allteftersom spänningen ökar kommer psykiska krafter i rörelse — hat, fruktan och desperation — som kan komma att fram-

kalla Ragnarök utan att någondera sidan egentligen vill det.

Med dessa risker måste vi i Sverige göra oss förtrogna. Vi måste intaga en skärpt beredskap — i första hand på det psykologiska planet. Vi måste också överväga vad vi ytterligare kan göra för att förbättra våra möjligheter till försvar i detta det totala krigets tidevarv. Särskilt måste vi granska vår beredskap inför ett överraskande krigsutbrott.

Den nye högerledaren Gunnar Heckscher har riktat en interpellation till statsministern i denna fråga. Den alltmer oroade allmänheten väntar förvisso ett snabbt, klargörande och hoppingivande svar. I avvaktan på detta svar må här endast sägas att kraftfulla åtgärder för att förbättra civilförsvarets effektivitet, inte minst när det gäller utrymningsuppgifterna, uppenbarligen är särskilt brådskande. Anvisningarna i den utmärkta försvarsbroschyren »Om kriget kommer ...» räcker inte. Det krävs också övningar i deras tillämpning — övningar i långt större skala än de idylliska lokala försök, som hittills förekommit.